

ZHODNOCENÍ ŠLECHTITELSKÉHO PROGRAMU PLEMENE VELŠSKÝ PONY A KOB ZA ROK 2019

Cíl šlechtitelského programu:

Plemenná kniha velšských plemen pony a kob byla založena v r. 1901 ve Velké Británii. Šlechtění velšských plemen pony a kob v České republice vychází z obecně závazných právních předpisů České republiky a řídí se především pravidly mateřské plemenné knihy ve Velké Británii (The Welsh Stud Book) a dále dlouhodobým programem navrženým Radou plemenné knihy. Chovný cíl se zabezpečuje metodu čistokrevné plemenitby u sekcí A, B, C, D a u nichž je plemenná kniha uzavřená. U sekce WPBR je plemenná kniha otevřená a pro zápis do plemenné knihy je podmínkou přítomnost minimálně 12,5% podílu registrovaných velšských genů. Selektce se provádí na základě výběru, informací a výsledků hodnocení. U hřebců je kladen důraz na silnější selekční tlak.

Početní stavy v roce 2019:

Tab. 1 – Početní stavy koní dle pohlaví v roce 2019

Početní stavy koní dle pohlaví	
Hřebci	115
Klisny	676
Ostatní	2167

Zdroj: ÚEK Slatiňany

Tabulka 1 a tabulka 2 ukazují na početní stavy plemene velšský pony a kob v České republice v roce 2019.

V současné době stále dochází k výraznějšímu nárůstu počtu jedinců plemene velšský pony a kob, což je ovlivněno pravděpodobně stále větší oblibou tohoto plemene a také výrazně větším počtem chovatelů s více jedinci. Je stále větší zájem i o akcelerační program, který chovatele pozitivně motivuje. V roce 2019 bylo 115 registrovaných hřebců všech sekcí, což je stav, který je odpovídající letem minulým. Počet klisen je v měřítku o přibližně 100 jedinců více než v letech minulých, je využíváno celkem 676 klisen. V loňském roce bylo také registrováno více mladých klisen do chovu.

Přesto je stále aktuální problematika zápisu do České plemenné knihy, především u hřebců. Hřelec může být registrován k plemenitbě pouze ve Velké Británii a na jeho potomky

jsou vystavované pouze doklady ve Velké Británii. Díky dlouhodobé spolupráci mateřské plemenné knihy a dceřiných plemenných knih a osvětě mezi chovateli věříme, že brzy dojde ke sjednocení pravidel a následně také akceptace průkazů původu dceřiných plemenných knih mateřskou plemennou knihou.

Tab. 2– Početní stavy dle jednotlivých oddílů plemenné knihy 2019

Početní stavy dle oddílů PK	
HPK	145
PK	3
ZPK	431
HPK-AP	32
HPK (sport VZ)	2
HPK (sport)	1
HPK-AP (exter.M)	52
HPK-AP (sport VZ)	5
HPK-AP (sport)	1
HPK-AP extM,spVZ	3

Zdroj: ÚEK Slatiňany

V roce 2019 bylo do hlavní plemenné knihy zařazeno 145 jedinců z celkového počtu 572. Do základní plemenné knihy bylo zařazeno 431 jedinců a jeden do plemenné knihy. Stále více chovatelů využívá zápisy tzv. pouze s inspektorem a díky tomu se rozšiřuje také chovatelská základna.

Do akceleračního programu bylo zařazeno 52 jedinců na základě exteriéru, sportovní výkonnosti, absolvování zkoušek výkonnosti, nebo výkonnosti či exteriéru potomstva. Cílem akceleračního programu je dosáhnout maximálního genetického pokroku především prostřednictvím těch klisen, které svojí fenotypovou kvalitou (exteriéru i ostatních rozhodujících, zvláště charakterových vlastností), zaručují produkci kvalitních potomků ve smyslu platného šlechtitelského programu.

Zkoušky výkonnosti:

V roce 2019 byly vypsány pouze jedny zkoušky výkonnosti, při mezinárodním šampionátu konaném v Hradci Králové. Tyto zkoušky se staly již tradiční akcí při mezinárodním šampionátu velšských pony a kob.

Zkoušky výkonnosti nejsou u velšských plemen pony a kob povinností k zařazení do plemnitby. Jsou však jednou z možností k zařazení jedince do HPK a AP. ZV může klisna nebo hřebec absolvovat od 4 do 7let. Stále více majitelů svých koní se o zkoušky výkonnosti zajímá a počet koní, kteří absolvují ZV se zvyšuje.

Zhodnocení akceleračního programu:

Podmínky pro zařazení jedince do akceleračního programu zůstávají stejné jako v letech předešlých. Dochází ke zvyšování počtu koní, kteří absolvují výkonnostní zkoušky pod sedlem i v zápřeží a zvyšuje se nejen počet, ale také kvalita připravenosti koní.

V rámci mezinárodního šampionátu dochází také k nárůstu přihlášených, a nejen ke zvýšení kvality v exteriéru, ale také v zvýšení kvality předvádějících a připravenosti koní.

V rámci akceleračního programu se rada plemenné knihy snaží chovatele a majitele koní motivovat k absolvování zkoušek výkonnosti, ale také pořádanými semináři a setkáními ke zlepšení jejich povědomosti o předvádění koní.

Pořádané akce (výstavnictví, semináře, ...):

Hlavní akcí, kterou ČSCHVK pořádá, byl Mezinárodní šampionát velšských pony a kob, konaný v Hradeckém jezdeckém klubu (Hradec Králové). V rámci šampionátu se posuzují zvláště jednotlivé čistokrevné velšské sekce (tj. A, B, C, D) a kříženci (tj. Welsh Part-Bred). Každoročně se svazu snaží zvát zkušené zahraniční posuzovatele těchto plemen. Mezinárodní šampionát je zároveň národním svodem klisen a národním výběrem hřebců. V rámci šampionátu jsou klisny a hřebci zařazováni do HPK (hlavní plemenné knihy), případně do AP (akceleračního programu) na základě exteriéru.

V roce 2019 pozvání přijali posuzovatelé: Megan Lewis (Cwrtycadno) Sekce A + B, dětské rubriky, Sonia Smith (Trevallion) Sekce C + D, WPBR.

Šampion výstavy: **Synod Ring Of Gold**

Celkový vicešampion výstavy: Trawel Ria

Konané akce:

V rámci výstavnictví byly uspořádány celkem 4 výstavy, a to Hradec Králové, Nebanice, Plasy a Pardubice.

Členové svazu se pravidelně zúčastňují výstav v Lysé nad Labem a Pardubicích, kde velmi úspěšně reprezentují Český svaz chovatelů velšských koní.

Členové ČSCHVK se pravidelně zúčastňují vrcholových akcí v zahraničí (výběr hřebců v Nizozemí, Royal Welsh Show ve Velké Británii, dražby v Nizozemí i Velké Británii). Stejně tak se členové rady plemenné knihy a předsednictva zúčastňují každoročního setkání plemenných knih s mateřskou plemennou knihou ve Velké Británii.

Celkové zhodnocení naplňování šlechtitelského programu:

Šlechtitelský program je nadále naplňován výběrem nejlepších klisen a hřebců do Akceleračního programu (AP) a Hlavní plemenné knihy (HPK). Stejně tak, jako pořádáním mezinárodního šampionátu s vysokou účastí a možností porovnat jednotlivé jedince s ostatními. Velmi pozitivní je také stále se zvyšující počet jedinců účastnících se výkonnostních zkoušek.

Zpracovala: Mgr. Ing. Markéta Pišová, Ph.D.